

Midvinter är historia och framtid

Mitt i vintern står vi med fötterna i två olika odlings-säsonger – vi kan både summera den gångna säsongen 2015 och blicka fram emot det nya odlingsåret 2016. Midvinter är både historia och framtid på en och samma gång för oss som lever med odlings-säsonger.

”Ett oskrivet blad är naturligtvis vilken omfattning vårrapsodlingen får, när vi går in i ännu ett år utan insektsbetningsmedel”

Bra utfall 2015

Resultaten av 2015 års oljväxtodling är för de flesta tillfredsställande till goda, eftersom en hög skörd kunnat kombineras med bra priser. Den genomsnittliga höstraps-skörden uppskattas till 3,9 och vårrapsen till i genomsnitt 2,3 ton per hektar. Från den största kunden AAK i Karlshamn rapporteras att man tagit emot maximalt under hela hösten och stått med fulla lager. Mest glädjande utöver hög skörd är att oljväxterna 2015 hade en riktigt fin kvalitet med mycket få avvísningar från anläggningen. En något lägre tillgång totalt sett i Europa och fortsatt stor efterfrågan på rapsolja gör att priset har varit stabilt och stått emot konkurrerande varor bra.

El Niño spökar

I omvärlden är tillgången av råvaror till vegetabiliska oljor god.

Tillgången på soja i världen ser mycket bra ut med höga skördar bland annat i USA och rapporter om ”all time high” i Brasilien. Det finns även rekordhöga lager av palmolja i Malaysia med flera länder i Sydostasien. Ett orosmoln på himlen som det pratas en hel del om är det annalkande klimatfenomenet El Niño som prognosticeras bli det hittills kraftigaste. Effekten kan bli att bland annat Indonesien kan tappa betydande mängder palmolja. El Niño kan även påverka sojaskörden i Sydamerika kraftigt.

Sug efter HOLL

För rapsoljans del finns det en stabil avsättning för biodiesel som slukar ungefär 65 procent av den europeiska skörden. Rapsoljans värde som livsmedel är stabil med ett ökande intresse för särskilda livsmedelskvaliteter. De så kallade högoljesyrasorterna (HOLL – High Oleic Low Linoleic acid), på den svenska marknaden exemplifierat av Vistive-konceptet, har en växande efterfrågan tack vare unika egenskaper vid upphettning. Även de kallpressade raps- eller rybs-oljorna röner ett växande intresse bland såväl mästerkockar som hemmafixare. Gott och nyttigt – är en enkel sammanfattning.

AAK satsar

Av årets svenska skörd på upp emot 350 000 ton bedöms närmare 30 procent gå på export och en stor del av den inhemska produktionen går till den största köparen AAK med sin produktionsanläggning i Karlshamn. Företaget har satsat stort på flera håll i världen de senaste åren,

men behåller en stark hemmabas som är viktig för avsättningen av vår svenska rapsskörd.

Hybrider regerar

Nu ser vi fram emot skötsel av grödan samt skörd och försäljning 2016. Av de drygt 80 000 hektar höstoljeväxter som såtts är en överväldigande andel höstraps och ungefär 85 procent av denna utgörs av hybrider. Tack vare en gynnsam, mild och utdragen höst hade många bestånd nått en eftertraktad tillväxt motsvarande tumregeln 8-8-8 (8 väl utvecklade örtblad, 8 mm rothals och 8 cm pålrot) när vintern satte in. I söder, där sådden ökade till rekordnivåer, var många bestånd mycket kraftigare än så. Med denna areal som bas ser även den svenska totalskörden 2016 ut att kunna bli skaplig förutsatt att övervintringen lyckas.

Lin på G

Ett oskrivet blad är naturligtvis vilken omfattning vårrapsodlingen får, när vi går in i ännu ett år utan insektsbetningsmedel. Styrkta av många odlares framgång i sin vårrapsodling 2015 bedömer vi att arealen kan nå upp till 10 000 hektar 2016. Därutöver framstår linodling som ett intressant alternativ och även här finns utrymme för ökad odling till en bra kalkyl. Vi vågar oss på en målsättning om att komma tillbaka till arealer runt 15 000 hektar. När vintern gjort sitt och grödan får bekänna färg är det en god idé att prissäkra en del av den förväntade skörden – om det inte redan är gjort då. ●